

Projectweken dienen als opmaat

Het Liemers College in Didam en Zevenaar heeft in 2015 in een ambitieus schoolplan de koers tot 2020 uitgestippeld. In het plan is vastgelegd dat de leerling steeds meer regie krijgt over zijn eigen leerroute en leerdoelen. Afgesproken is dat vmbo-leerlingen breed zullen worden opgeleid ten dienste van het mbo. Het vmbo is immers voorbereidend op het mbo waar de jongens en meiden uiteindelijk een beroep leren. Daarom kiest 'Het Liemers' vanaf het schooljaar 2019-2020 nog uitsluitend voor één basisprofiel: Dienstverlening & Producten (D&P). Met daarbinnen diverse uitstroomrichtingen die grotendeels door de leerlingen zelf te bepalen zijn waaronder richtingen in de Techniek, Zorg & Welzijn, Dienstverlening, Sport & Veiligheid en Informatica. En daar wordt in het onderwijs nu al volop op voorgesorteerd.

In de werkplaats van InstallatieWerk Achterhoek Rivierenland in Didam is het een drukte van belang. In het bedrijf zijn zo'n zeventig tweedejaars leerlingen, onder begeleiding van enkele personeelsleden en enkele mbo'ers, druk in de weer met het in elkaar zetten van zelf ontworpen bureaulampen. Het is deze hele week afsluitende projectweek en dat betekent onder andere dat er geen lessen en geen rooster zijn. 'Ja, hij doet het', roept iemand aan de testbank. 'Ik kan naar huis'.

Andere manier

In de projectweken maken alle tweedejaars vmbo-leerlingen kennis met de brede inhoud van het profiel D&P. Docent Marenka van Toor is één van de twee enthousiaste begeleiders van de projectweken. "Het gaat in de projectweken nu eens niet om theoretische kennis", zegt ze, "docenten zitten je niet achter de broek, maar zijn coach, je hebt

zeggenschap over je leerdoelen, en je raakt bekend met de inhoud van D&P. We denken vier weken in een jaar met zijn allen buiten de gebaande paden. Dat is niet alleen verhelderend voor leerlingen, maar ook voor ons als docenten."

**"IN DE PROJECTWEKEN
TREDEN WE BUITEN
DE GEBAADE PADEN"**

Marenka van Toor

Dit schooljaar is een pilot en de eindevaluatie moet nog plaats vinden, maar de ervaringen zijn zo positief dat al is besloten om ook volgend schooljaar met de projectweken verder te gaan. Docent Tim Scheerder is begeleider van de technische projectweken

Tim Scheerder en Marenka van Toor

'Het bureaulampje' en 'Hollywood'. Daarin nemen leerlingen een film op en monteren deze ook zelf. Marenka heeft eerder dit schooljaar 'Het organiseren van een klassenactiviteit' en 'De markt op' voor haar rekening genomen. "In de projectweken staan 21ste-eeuwse vaardigheden centraal als kritisch denken, presenteren en reflecteren, creatief denken, samenwerken, verantwoordelijkheid nemen voor je eigen leerproces, en werken met rubrics", zegt Tim Scheerder. "In de toekomst zullen ze die vaardigheden hard nodig hebben."

Ongewisse toekomst

Op de vmbo-locatie in Zevenaar maken we kennis met Eline van der Zeyst, projectleider D&P en afdelingsleider bovenbouw vmbo. Zij zegt: "Het is inmiddels breed bekend dat wij onze kinderen opleiden voor beroepen die over tien jaar niet meer bestaan, maar ook voor nieuwe beroepen waar we het bestaan nog niet eens van weten. Daarom vragen wij ons af: welke vaardigheden en kennis hebben onze kinderen in de toekomst nodig? In die ongewisse toekomst vinden wij het belangrijk dat we onze leerlingen leren om nieuwsgierig, creatief en ondernemend te zijn, vertrouwen te hebben in zichzelf en maken we hen het belang duidelijk van blijven leren. Dit soort eigenschappen zullen ze ten alle tijden nodig hebben om later succesvol een vak uit te oefenen dat bij hen past."

Het profiel D&P bereidt leerlingen, volgens het Liemers College, het beste voor op die ongewisse toekomst, zegt Eline van der Zeyst. "Met D&P leggen leerlingen zich immers veel minder vast in een bepaalde richting en hebben ze meer tijd om na te denken over de vraag: wie ben ik en wat wil ik? Aan het einde van het 3e jaar zijn er volop mogelijkheden om te kiezen uit verschillende uitstroomrichtingen, want er is een ruim aanbod aan keuzemodulen. Daarbij houden we rekening

met de brede behoeften van de arbeidsmarkt in de regio; de kansen liggen voornamelijk in de techniek, creatieve industrie, zorg, veiligheid en transport. Maar ook in de sport, dienstverlening en ICT."

Kinderachtig

In de werkplaats van InstallatieWerk Achterhoek Rivierenland zijn steeds meer leerlingen klaar met de productie van het bureaulampje. Ze mogen naar huis. Er is immers geen rooster. Ook het lampje van de vriendinnen Faith Versluijs en Chayenne Otermann brandt. "Grappig", zegt Faith, "maar ik heb niks met techniek, want ik wil later visagiste worden." Toch vindt ze deze projectweek wel leuk. Ze is minder gecharmeerd van rubrics, het beoordelingssysteem waarin ze ieder dag moet bijhouden wat goed ging en minder goed, zodat ze weet aan welke leerdoelen ze nog moet werken. "Ben je een beginner of een expert? Ben je in ontwikkeling of ben je gevorderd? Ik vind het allemaal vrij kinderachtig, het is net alsof ik in groep 3 van de basisschool zit."

Omdat Faith visagiste wil worden, kiest ze voor het uitstroomprofiel Zorg & Welzijn. Haar vriendin Chayenne heeft wel voor D&P gekozen. "Ik wil later iets kunstzinnigs gaan doen en dan komt D&P het best van pas, omdat daarin ook mode & design wordt behandeld. Met een bureaulampje maken heb ik niet zo veel, mijn interesse ligt niet in de techniek. 'De markt op' vond ik wel weer een leuke projectweek, want we moesten reclame maken voor een zaak en dan moet je creatief kunnen denken. Dat vind ik leuk."

Studiereis Canada

Inspiratie voor de inrichting van de projectweken vond Marenka van Toor in Canada. Marenka werkte op 'Het Liemers' al succesvol met haar leerlingen met peerScholar, een innovatieve, digitale Canadese methode waarbij leerlingen leren samenwerken, elkaar beoordelen en leren van de aanpak van een

Faith Versluijs en Chayenne Otermann

ander. In 2014 stelde de school Marenka met een collega in de gelegenheid om een studiereis naar Canada te maken om ideeën op te doen voor het onderwijs. "Een geweldige kans."

Ze bezochten onder meer de Universiteit van Toronto en een zevental scholen. Marenka keek haar ogen uit. "Vaardigheden zijn er belangrijker dan inhoud, docenten fungeren als coach, het onderwijs is op maat, er is veel keuzevrijheid en iedereen heeft een eigen rooster. Docenten gaan eindeloos met leerlingen in gesprek, kinderen weten er heel goed waarom ze iets wel of niet leuk vinden en alle kinderen zijn er trots op hun school. Fantastisch!"

COACHING GESPREKKEN: "KINDEREN VOELEN ZICH GEHOORD EN GEZIEN"

Marenka van Toor

Echt contact

Een aantal bouwstenen uit Canada heeft ze in de projectweken gestopt. "Het loslaten van het rooster, de docent als coach, aandacht voor 21ste-eeuwse vaardigheden en regie over het curriculum." De docent als coach is een eyeopener, zegt ze. "In de projectweken houden leerling en docent twee keer per dag aan een ronde tafel een coaching gesprek. Daar ontstaan andere, veel meer gelijkwaardige gesprekken dan in de klas waar een docent

voornamelijk opdreunt wat een leerling moet weten. Docenten gaan leerlingen in die gesprekken op een heel andere manier zien, ontdekken totaal andere talenten van kinderen. Leerlingen geven aan hun coach aan waar ze behoefte aan hebben. Kinderen voelen zich gehoord en gezien, er is écht contact."

Noodzakelijk

Als de presentaties van de eindproducten – het bureaulampje en de film – zijn geweest is de pilot met de projectweken ten einde. Hoewel de evaluatie dus nog moet plaats vinden, zijn Tim Scheerder en Marenka van Toor tevreden over de opbrengst. "We zijn begonnen, dat is even het belangrijkste", zegt ze. "Het schaven en fijn slijpen komt nog wel. Volgend schooljaar zullen we aan de voorkant goed uitleggen waarom we doen wat we doen, zodat we onze leerlingen op een goede manier meenemen in het leerproces. Dat is wel al noodzakelijk gebleken."

Nieuwe toekomst

"We willen onze leerlingen een brede basis meegeven", zegt Eline van der Zeyst tenslotte. "Daartoe zullen we eerst de inhoud van D&P goed moeten vaststellen en vorm geven, zodat we weten hoe de praktijk er straks uit komt te zien. We zitten midden in dit proces en hebben nog wat tijd nodig. Ook om het verhaal straks goed aan de leerlingen en de buitenwereld uit te leggen, dat is ontzettend belangrijk. Over twee jaar moeten we klaar zijn voor de nieuwe weg die onze leerlingen leidt naar een nieuwe toekomst."